

alatt levők több alkaloidot tartalmaznak mint a vadon növények. Nem minden faj ad chinint, de némelyek mint főalkaloidot cinchonint, cinchonidint és quinidint szolgáltatnak. Orvosi vizsgálatok azonban kimutatták, hogy a két utóbbi alkaloid ép oly hatásos mint a chinin.

Különbösen az angolokat a Cinchona művelésében a hollandok megelőzték Jáva szigetén*; továbbá kiterjedt Cinchona-telepek vannak még Jamaika-szigetén és Mexikóban is.

DIETZ SÁNDOR.

(8.) LEVELEK OTT, A HOL KÜLÖNBEN HIÁNYZANAK. A „Term. tud. Közöny“ 1878. évf. 363. l., 1881, 225. l. már említettem több keresztes virágú növényt, melynél a különben levéltelen virágzatba (inflorescentia) apróbb vagy nagyobb levélkék vegyiednek. Újabb példák erre nézve az *Erysimum Carniolicum* Dollin a Monte Maggioréról, melynek 4 példányán egész 5 mm. hosszú levélkék vannak a virág nyele (kocsányja) alatt. Másik példa ismét az

* Lásd e Közöny III. köt. 43. lapját. KL. GV.

Arabis albida Stev. (*A. Caucasicus* Willd.), mely a mi *A. Alpina*-nktól feltűnőleg nagyobb, laza-fürtű virágai, kelyhének feltűnő nagy öble, nyilas felsőbb levelei stb. által tér el, s melynek egy a berlini botanikus kertben tenyésztett példányán a megnyúlt virágzat meg lehetőségen leveles s egyik levélke 2—3 mm.-nyire áll a virág nyelén.

Ugyancsak e „Közöny“ 141. füz. 224. lapján említettem, hogy a pázsit-félék virágzatának elágazásánál sincsenek rendesen levélkék. A hol mégis kivételképen ilyenek vannak, ezekhez kell a *Phleum pratense*-t is számítanunk, melynek egy Veglia-szigeti példányán (Besca valle) a kalász módra összehúzódott buga tövében egy 24 mm. hosszú, alján gyűrődött levél mint egy virágzati burok (spatha) áll s a buga alsó harmadáig ér.

Egy másik ilyen *gramen spathaceum* (virágburkos pázsit) a *Köleria cristata* Panc, a horvát havasról (Schneznik), melynél a spatha 35 mm. hosszú vagy rövidebb; hüvelye nincs, de alján kiszélesedik, félig szárólelő és szőrösen szőrös. BORBÁS VINCZE.

LEVÉLSZEKRÉNY.

KÉRDÉSEK.

(39.) INTERPELLÁCIÓ A SZERKESZTŐ-SÉGHEZ. — K. V. tagtársunk a következő levelet intézte hozzánk:

A Term. Közl. minden olvasója örömmel tapasztalja a fáradságot és gondot, melyet a t. szerkesztőség természettudományi műnyelvünkre és tudományos stílusunkra fordít; s épen ez okból igen kellemetlenül lep meg engem egy nyelvbéli botlás, melylyel a Term. Közönyben minden léptenyomon találkozom s melyre, minthogy maga nem jön reá, a t. szerkesztőséget figyelmeztetni akarom.

A Term. Közl. az „organische Verbindung, organische Chemie“ s több e fajta műkifejezéseket következetesen *szerves* vegyületnek, *szerves* chemiának stb. nevezi s nem veszi észre, hogy ezeket helyesen *szervi* vegyületnek, *szervi* chemiának kell nevezni. Hiszen a *szerves* annyi mint *szervvel* ellátott, a *minék* *szerve* van (pl. *szerves* lény);

már pedig sem a vegyületnek, sem a chemiának nincsen *szerve*, hogyan lehet hát ezeket *szerves*-eknek nevezni? A *szervi* ellenben annyit tesz, mint *szervből* való (v. ö. égi, házi, kerti stb.), vagy legalább *szervre emlékeztető* (v. ö. emberi, állati stb.), s így teljesen megfelel a szándékoltt értelemnek. (A válasz ugyanezen füzetben a 308. lapon.)

(40.) Mellékelve egy félig bevégzett fecskéfészket küldök, melynek szélére egy tojóveréb van lószőrrre felakasztva.

Ez olyan tűneménynek képezi alapját, melyhez hasonlót eddig nem olvastam.

Azt, hogy a fészket okkupáló verebet a fecskék befalazták az elfoglalt fészekbe, épen a múlt évi „Természettudományi Közöny“-ben olvastam; de hogy rabló-verebet a fecskék *főlakasztottak* volna; — ilyet sehol sem olvastam, — nem hallottam.

A beküldött példány fecskék által föl-
akasztott veréb.

Nagy-Kanizsán történt, a honvéd-ka-
szárnya épületének külső homlokzatán.

Egy honvédhadnagy és több polgári
egyén állította, hogy június 12-ikén délután
5 óra tájban látták, amint két fecske egy-
más mellett repülve egy verebet szállítanak
a honvéd-kaszárnya emeleti homlokzatának
az ereszsatornától fél méternyivel lejjebb,
és az első emeleti ablakoktól fél méternyivel
feljebb lévő, félig bevégzett fecskefészkekhez.

Egy harmadik fecske a törvénybírákúl
szcreplő két fecske segítségére a fészken
ülve várakozott, s amint ezek foglyukkal
megérkeztek: a börtönőr, vagy jobban —
hőhészerepét végző — harmadik fecske
minden gondolkodás nélkül oly tökéletesen
fölkasztotta a delinquens-verebet egy a
fészkek hátuljába erősített lószőrre, hogy a
fecskék eszessége és a hurokképzés ügyes-
sége fölött, — miként a beküldött corpus-
delictin észlelni méltóztatik — az ember
esze megáll. Nem csinálók amerikai hum-
bugot! A tiszta valóságot közlöm.

Június 13-ikán a honvéd-kaszárnyába
menve: a már jelenlevő honvédtisztek az-
zal fogadtak: nem láttam e — a rögtön-
ítélő-bírósg munkáját?

Nem! — Kivezettek az utcára és
megmutatták a félig kész fecskefészket,
melyről egy tökéletesen fölkasztott veréb
függött alá.

Elmondták, hogy fecskék akasztották föl.
Nem hittem.

Figyelmessé tettek arra a gunár-verébre,
mely a fölfüggesztett nőstény megszabadí-
tására már előző nap óta mindenféle kísér-
letet megtett; de nem sikerült élete-párját
megszabadítani.

Szemeimmel láttam, miként igyekezett
a him minden módon elszakítani a lószőrt,
és minden erőlködéssel megszabadítani kel-
lemetlen helyzetéből.

Nem sikerült neki.

Kezdetben nem hittem az egész ko-
médiát. — Bár a kaszárnya azon részéhez
emberi lény nem juthatott másként, mint ha
az ereszig érő létrán mászik föl oda.
Ennek lehetősége pedig ki volt zárva, mert

a kaszárnya éjjel-nappal kapus felügyelete
alatt áll, azután meg Kanizsán olyan hosszú
létra, mely egy emeletes ház tetejéig föl-
érne, csakis a tűzoltó-társaságnak van bir-
tokában és az is két nagykerékű taliga-
alkotmányra van erősítve, melynek kezelé-
séhez hat ember szükséges.

Az ügy tisztázása érdekében megkér-
tem a tűzoltó-parancsnokságot, hogy a taligán
elhelyezett hosszú létrát bocsátáná ren-
delkezésemre a kérdéses fészkek levétele
céljából! A tűzoltóság „mászó-parancs-
noka” személyesen vette le a fészket utasi-
tásom szerint mindenestől.

A fészket nem akartam lüzetesen vizs-
gálni, hogy a természetességen a vizsgálat
által mit se rontsak: úgy küldöm, amint
volt, és kérem figyelmesen megvizsgálni.

Hogy a lószőrt olyan módon, miként
az a fészkekben észlelhető, — sárral oda-
tapasztva egy végén, és szabadon hagyva
a másik végén, mely a veréb nyakára egész
pontosan reá van kötve, emberi kéz tehette
volna: az sokkal inkább lehetetlen mint az a
valóság, hogy a fecskék saját fészkek fölött
a „statárium” intézményéről gondoskodnak,
ha megfelelő anyagot beszerezni tudnak
hozzá.

Az itt észleltekből én azt következtet-
tem, hogy az állatok nemcsak az ember
által „ösztön”-nek nevezett indító okból
cselekedeznek, hanem, mint az ember, gon-
dolkozó és szabad elhatározó képességgel
bírnak, és hogy az állati hangok egymás
között megérthetők épen úgy, miként az
emberi beszéd.

Nagyon le leszek kötelezve, ha a vizs-
gálat eredményéről a „Természettudományi
Közlöny” hasábjain értesülhetek.

Tisztelettel DR. TOMCSÁNYI IMRE.

(41.) Kérem, legyen szíves velem kö-
zölni, mi a dinamit veszélytelen előállítá-
sának és meggyújtásának módja?

N. M. tanító.

(42.) Hogy lehet juhokon segíteni, me-
lyek „Coenurus cerebralis” okozta forgó
betegségben szenvednek?

Hogy lehet a megbetegedést ellen-
őrizni? Mik azok a körülmények, melyek a
fertőzést előidéznek? L. J.

FELELETEK.

(31.) 1. Az orvosi maximál-thermométer
készítésénél a golyót melegítik, míg a hi-
gany majdnem a cső végeig felszál, azután
a higanycsészébe megfordítva teszük bele a
csővéget. A kihülés következtében össze-
huzódó higany és az ezt követő légoszlop
után higany száll fel a csőben. Ha az így
képződő új higanyoszlop elég hosszú, ki-
veszszük a thermométert a higanycsészéből és
felső végén a szokott módon beforrasztjuk.

2. Nem a levegő expansiv ereje, hanem
az elválasztott higanyoszlop surlódása tartja
azt meg azon a helyen, hol a maximál
mérsékletet mutatja.

3. Minthogy az orvosi maximál-ther-
mométer csak 37 C° körül eső mérséklet-
nél használtatik, azért a csekélyebb mér-
sékleteknek megfelelő részt összecsavarják,
miáltal az eszköz rövidebbé s így könny-
nyebben kezelhetővé válik. H. Á.

(34.) Az *Aneroid-barométer* mozgó (rendesen kékre futtatott) mutató jelzi a skálán az uralkodó légnyomást, a másik ide-oda tolható mutató pedig arra való, hogy vele megjelölhessük a bizonyos időpontban uralkodó légnyomást, tájékozásul egy következő időbeli észleléshez. H. Á.

(35.) A gyümölcsök savanyúságának ammoniakkal eltompítása befőzéskor nem ajánlható, mert az ammoniak gyorsan felvétetik a vérbe és már kis mennyiségben is izgatólag hat. Inkább lehetne a gyümölcssavat szénsavas kálium és még inkább szénsavas nátriummal eltompítani, ámbar ez esetben a befőtt megint esetleg gyenge hashajtóként hatna, a mi gyakran éppen nem kívánatos. Az is meglehet, hogy a szénsavas kálium vagy nátrium kellemetlen ízt okozna a gyümölcsnedvben. F. J.

(37.) Hogy egyes macskák halászzalal is foglalkoznak, nem éppen ismeretlen dolog az állatbuvárok előtt. Brehm péld. szintén felemlíti. Ez csak az adott viszonyokhoz való alkalmazkodásnak egy esete és leszámítva azt, hogy a macskák rendszeren nem szeretnek vízbe menni, voltaképpen nem is valami rendkívüli jelenség. A macskák hűsítő ragadozó állatok, és noha kedvenc táplálékukat, egerek és apró madarak képezik, hűsítésre berendezett emésztő szerveik alkotásával a halak vizenyős húsa sem ellenkezik. Sokkal különösebb és természetellenesebb az, a mit naponként tapasztalhatunk, hogy t. i. a házi macskák növényi anyagokkal táplálkoznak. Ez annyira mindennapi megszokott dolog, hogy senkinek sem tűnik fel; pedig ha egy macska kenyeret eszik, az valósággal teljes felforgatása természetes életrendjének. Ugyan nem bámulnánk-e nagyot, ha esetleg azt látnánk hogy egy tehén húst eszik?

Halászó macskák tehát nem valami rendkívüli tünemények; de mindamellett ritkábbak s a följegyzést megérdemlik. A mi t. tagtársunk közleményét kiválóan érdekessé teszi, az az a felhozott körülmény, hogy az illető molnárnak nem csak egy, hanem három oly macskája van, mely a vízi sporttal előszeretettel foglalkozik. Érdekes volna megtudni, hogy e halászó macskák miféle rokonságban állanak egymással, és hogy abban a malomban valamennyi macska halászik-e? Meglehet, hogy ott talán egész külön macska-nemzedék keletkezett, melynek egyik elődénél a halászó hajlam a táplálék könnyebb beszerezhetése következtében véletlenül kifejlődött, s e hajlam aztán az utódokra is átszármazott. Ez az öröklésnek minden bizonynyal igen érdekes esete volna. H. G.

(38.) A magasabb fekvésű helyeken a légáramlás a pára-lecsapódást, s így a dérképződést megakadályozza, míg az alacsony-

nyabban fekvő térségeken a mozdulatlan levegőből a pára lecsapódik és az éjjeli erős hősugárzás hűtötte növényrészekre ráfagy. H. Á.

(39.) Az e szám alatti kérdés (306. lap) egyenest a szerkesztőséghez van intézve; nekünk kell tehát válaszolnunk is.

Igaza van K. V. úrnak, mi csakugyan következetesen használtuk, használjuk és, hozzáteszszük, akarjuk is használni a *szerves vegyület*, *szerves chemia* s több efféle kifejezéseket. Nem gondatlanságból, hanem szántszándékkal éltünk e kifejezésekkel, jóllehet a *szervi* szót is ismertük, sőt azt is tudtuk, hogy megvan az áramlat amannak kiküszöbölésére és emezzel való helyettesítésére.

Először is azt akarjuk bebizonyítani, hogy a *szerves vegyület* stb. nem vétek a nyelv ellen, sőt inkább tösgyökeres magyar észjárás szerinti kifejezés. Tessék csak a következő, igazi magyar mondásokra gondolni: „anyás gyermek, gyerekes magaviselet, háttas ló, huszáros káromkodás, katonás tartás, könyves Kálmán, magyaros kifejezés, tótos kiejtés, parasztos beszéd, stb. stb. Vajjon ezek azt teszik-e, hogy „a gyermeknek anyja van, a magaviseletnek gyereke van, a kiejtésnek tótja van, vagy pedig hogy a káromkodás el. van. látva huszárral, a tartás pedig katonával?” stb. stb. Igaz, hogy a gyerekes annyit is tesz, hogy a kinek gyereke van, de azt is teszi, hogy gyerektermészetű, gyerekre emlékeztető; igaz, hogy anyás azt is tehetné, hogy anyja van, de azt is teszi, hogy anyjához ragaszkodó. Magyaros stb. pedig éppen nem is tesz mást, mint a mi a magyarokra emlékeztet, a mi a magyarságnál stb. szokásos. Ezek szerint a *szerves* nemcsak azt jelenti, hogy a minék szerve van, hanem azt is jelenti, hogy a mi szerve emlékeztető, a mi a szerveknél előforduló. Ennyit az állítólagos nyelvbólásról.

A *szerves* szó kétértelmiségétől sincs mit tartanunk. Ha a latin, angol, francia, német az egyetlen organicus, organic, organique, organisch szóval beéri, akár legyen az organisches Wesen, akár az organische Verletzung, akár az organische Verbindung-ról szó, nem látjuk át, miért kelljen nekünk két külön műkifejezés. Most már csak nem akarunk olyan bölcsek lenni, mint az 1858-ik évi tudományos Műszótár, mely azt tanácsolta, hogy a Dichte-t, ha folyadékokról van szó, sűrűségnek, ha pedig szilárd testekről van szó, tömörségnek nevezzük.

Említettük, hogy megvan az áramlat az *es* végezetű melléknevek kiküszöbölésére és az *i*-sekkel való helyettesítésökre. Gazdasági lapjaink, lókiállításaink már restellik a *háttasló* kifejezés használatát, *hátti ló*-nak kezdik nevezni. Még megérjük, hogy ígás ló,

hintós ló helyett igai, hintai lovat és Nyerges-Újfalu helyet Nyergi-Újfalut fognak mondani. Mi ebben nem fogjuk őket követni.

SZERK.

(40.) A szóban forgó fecskefészket a felakasztott verébbel együtt megvizsgálásra és véleményadásra Herman Ottó úrhoz küldöttük, ki arra a következőkben volt szíves válaszolni:

Az eset nem unicum, mert ezelőtt három évvel az Erzsébet-tér 19. számú házában eresze alatt lévő fecskefészken egész nyáron át lógott egy fölakasztott veréb; a különbség csak annyi, hogy egy *kenderszálon* függött, mi világos bizonyítéka a fővárosi fecskék előrehaladott voltának, a mennyiben t. i. akasztásra ugyanazt az anyagot használják, a mely az előrehaladott emberi társadalomban is törvényesen szokásos.

A kanizsai lószőr bár ügyes, de anynyiban mégis primitív, a mennyiben iparilag még nincsen átalakítva — mint a kenderszál — lévén egyszerűen természetes productuma a légerincz folytatásának, a melyet farknak nevezünk.

De viszont áll az is, hogy a kanizsai fecskék törvénykezése, bíraskodása nevezetes haladást tüntet föl a budapestivel szemben.

A budapesti bíraskodás egy hajszálnyira hasonlít a *dulakodáshoz* s az akasztás ténye az ember szemének úgy mutatkozik, mintha a veréb *védekezése közben véletlenül belebonnyolódna a kenderszála*; az pedig egészen bizonyos, hogy elővezettetés nem volt.

A kanizsai bíraskodásnál ellenben — föltétlenül megbizván a szemtanúk szavahihetőségébe — a karhatalommal való elővezettetés, sőt — s ez aztán igazi unicum — a *teljes nyúlánosság és szóbeliség* uralkodik, a mi a kanizsai fecskéket nemcsak a budapestiek fölé, hanem a magyar társadalom fölé is helyezi, mely a szóbeliségig még el nem jutott!

De a kanizsai eset más tekintetben sem lehet unicum, mert noha igaz, hogy *Miskolczy Gáspár* uram az ő „Nemes vad kert“-jében csak ezeket mondja: „A' Fetskék felette igen szeretik az ő fészkeiket. Ha mikor a' Fetskék hozzánk Tavaszszal való megérkezések előtt a lopó és kárttevő Verebek az ő fészkeiket elfoglalják is, azok ellen erős hartzot és viadalt indítanak, míg fészkekből őket kikergetik“ — viszont igaz az is, hogy 1849-ben egy bujdosó honvéd s jó köpczös diósgyőri magyareMBER, kocsiszolgálatot tévén szülei házámnál, elmondotta nekem, hogy „az fetskék, az verebek ellen statáriumot tartanak“.

Minthogy pedig ez régibb forrás, mint akár a budapesti, akár a kanizsai per, csak sajnálni lehet, hogy mindössze annyi bizonyos, hogy azt a köpczös magyarembert Samunak hívták; de vezetékneve már meg nem állapítható, minthogy Diósgyőrben sok is a Samu, s ezek közül többen szolgálták a hazát úgy fegyverrel valamint — hiszen tapasztalhatjuk — tudományval is.

Ennek a körülménynek tudható be azután, hogy Dr. Tomcsányi ezredorvos úr hasztalanul kutatta át az irodalmat Nagy-Kanizsán, mert az 1849-ki év zavarai nem voltak alkalmasak arra, hogy „Samu“ a „fetske statáriumról“ értekezék s értekezésével az irodalmat gyarapítsa.

A fölakasztott veréb esetének komoly bírálata különben ez:

A fészket a veréb már elfoglalta s meghordta, a mint azt az anyag bizonyítja. A lószőrt beleigazgatta úgy, hogy az véletlenül tágas hurkot képezett, egyik végét benyomhatta a még híg fészeksárba, hová azután beleszáradt.

A verébnek „elővezettetése“ semmi egyéb mint az, hogy a fészek felé röptében a két fecske üldözte, tépte s mihelyt a veréb a fészekbe jutott, mind a három fecske dulakodni kezdett vele; a veréb benn volt, a fecskék künn; a veréb majd kidugta majd visszarántotta fejét, mely alkalommal fölкотorta a fészek belsejét, a lószőrt is, mely azután a nyakára került. A három fecske csőr csapásait megsokalva, el akart repülni, mire a hurok összeszorult.

Élénk képzelődéssel bíró ember ebből igen könnyen kiköltheti a „statáriumot“. A dolog épen nem ritkaság, mert gyakran megesisik oly madaraknál, a melyek lószőrral, czérnával, hárshéjjal kárpitozzák fészkeiket; legtöbbször a fiókkák esnek áldozatul oly módon, hogy fészkelődés közben hol nyakuk, hol lábaik kerülnek hurokba.

A mi az „öszön“ kérdését illeti, az indefiniábilis valami s mint fogalom meg sem állhat, mert határát megszabni nem lehet. Darwin alapjára helyezkedve, teljes biztossággal kimondható az, hogy az ember is állatt szellemi képessége nem a *lényegben*, hanem csak a *fokozatban* különbözik, a fokozathoz van mérve a cselekvés szabadságának foka is. HERMAN OTTÓ.

(41.) A dinamit előállítása nagy óvatosságot kíván, s még ekkor is veszedelmes; azért nem is tartjuk czélszerűnek az előállítás s az elsülés módjait itt széttenni.

SZERK.

(—) Több tagtársunk kérdezősködésére a következőkben felelhetünk: A *Könyvkiadó Vállalat* most folyó IV-ik ciklusának (1881—1883) könyvilletményei a következő munkák lesznek, ú. m.: *Cz ó g l e r*, „*A fizika története*“ 22 arczképpel két kü-

tetben, melyek közül az első kötet szét küldetett mindazon aláíróknak, a kik az 1881-ik évi díjat befizették, a második kötet pedig októberben fog megjelenni; Emery, „*A növények élete*“, gazdagon illusztrálva; Darwin, „*Az ember származása és a nemi kiválás*“, két kötetben, számos illusztrációval; végül „*Előadások a meteorológia köréből*“ angol és francia szerzők nyomán. — Mindezen művek már munkás kezekben vannak, s reméljük, hogy a kötetek gyorsan fogják egymást követni.

Az alírási díj a Könyvkiadó Vállalatban társulati tagoknak s a Közlöny állandó előfizetőinek évenként 5 frt., nem tagoknak 7 frt., s ezenkívül kötött példányokért évenként 1 frttal több fizetendő.

A lefolyt három ciklus kiadványai is kaphatók még és pedig az I. ciklus hét

kötete (Cotta, Darwin, Huxley, Tyndall, Helmholtz művei és „Értekezések“) füzve 21 frt., kötve 24 frt. 50 kr., — a II. ciklus nyolcz kötete (Proctor, Lubbock, Greguss, Johnson, Smith művei és „Előadások“) füzve 15 frt., kötve 19 frt.; a III. ciklus négy kötete (Reclus, Erismann és Topinard művei) füzve 15 frt., kötve 18 frtét.

Megjegyezzük, hogy tagtársainktól a lefolyt ciklusokra részlet-fizetést is elfogadunk, ha a részletek pontos beküldésére magukat írásban kötelezik. A megszabott részleteknek olyanoknak kell lenniök, hogy a tartozás összege egy év leforgása alatt teljesen törlesztessék. A megrendelt művek az első részlet beérkezése után, vagy az első részlet utánvétele mellett küldetnek meg.

A TITKÁRSÁG.

TÁRSULATI ÜGYEK.

A k. m. Természettudományi Társulat

Forgó Tőkéjének pénztári állása*

1882. év első feléről, összehasonlítva a múlt évivel.

Megnevezés	1881		1882		Megnevezés	1881		1882	
	frt.	kr.	frt.	kr.		frt.	kr.	frt.	kr.
Bevétel.					Kiadás.				
Maradék a megelőző évről	3721	83	2503	74	Alapítványul iratott	2000	—	1000	—
Alapítványi és takarékpénztári kamatok	1017	65	1130	93	Bátorokra	34	35	12	60
Oklevelek díja	496	—	356	—	Fára, világításra	65	50	184	06
Helybeli tagdíj a folyó évre	3517	—	3577	—	Házbérré	757	50	837	—
Vidéki tagdíj a folyó évre	8541	75	8710	50	Irodai költségre	69	08	55	21
Tagdíjhátralékok	393	50	575	50	Könyvtárra	1523	01	1069	34
Előrefizetett tagdíjak	60	—	101	—	Írói díjak s népsz. előad.	1412	47	1174	84
Előfizetések és eladott kiadványok	798	30	671	84	Szerkesztők tiszteletdíja	175	—	170	—
Füzetes Vállalat	1302	96	1267	01	Közlöny kiállítására	3226	26	2928	12
Hirdetések	415	50	279	60	Füzetes Vállalatra	1216	26	513	92
Vegyések	21	46	15	33	Kisebb nyomtatványokra	188	20	156	90
					Oklevelek kiállítására	161	60	50	40
					Tiszti személyzetre	2615	35	2690	98
					Szolgák fizetésére	700	—	525	—
					Postaköltségre	92	46	113	58
					Hirdető mellékletre	298	59	161	72
					Vegyés kiadásokra	153	52	167	41
					Rendkívüli kiadásokra	10	—	98	40
					Pályakérdésekre	600	—	300	—
Összesen	20285	95	19188	45	Összesen	15303	15	12209	48

LEUTNER KÁROLY s. k., pénztárnok.

* Ide nem értve az alaptőke, könyvkiadó vállalat és az országos érdekű kutatások számlájára eső bevételeket és kiadásokat.

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhatsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.